

Uitleg bij de Nadeelcompensatieverordening 2024

- De *Verordening nadeelcompensatie gemeente Doetinchem 2024* is een **procedureverordening** voor de afhandeling van wat nu nog planschadeclaims en nadeelcompensatieclaims zijn.
- De gemeente heeft ook nu al te maken met planschadeclaims enerzijds en algemene nadeelcompensatieclaims anderzijds:
 - **Planschade:**

Dit is schade als gevolg van de inwerkingtreding van ruimtelijke plannen (bijv. bestemmingsplannen) die voor bijv. omwonenden tot een nadelige planologische situatie.

Voorbeeld:
Bestemmingsplannen die voorzien in de bouw van een nieuwe woonwijk op gronden die eerder een groenbestemming hadden en dus vrijwel onbebouwd moesten blijven. Het nieuwe bestemmingsplan leidt dan tot verlies van uitzicht, vermindering van privacy, toename van de geluidsbelasting, toename van de verkeersintensiteit etc. en zodoende tot waardevermindering van onroerende zaken.
Die waardevermindering kann met een tegemoetkoming in planschade worden gecompenseerd.
 - **Algemene nadeelcompensatie:**

Dit is schade als gevolg van rechtmatige besluiten (niet zijnde ruimtelijke plannen) of rechtmatig handelen door de gemeente.

Voorbeeld:
Schade door bijv. verkeersbesluiten die tot wegafsluitingen hebben geleid, daardoor negatieve gevolgen hadden voor de bereikbaarheid van winkels en bedrijven en zodoende als gevolg daarvan tot inkomenschade, winstderving etc. hebben geleid.

NB:
Letselschadeprocedures (bijv. n.a.v. verkeersongevallen) zijn géén nadeelcompensatieprocedures! Dit zijn privaatrechtelijke procedures voor het verkrijgen van een financiële compensatie voor letsel. Daarentegen zijn nadeelcompensatieprocedures bestuursrechtelijke procedures voor het verkrijgen van een financiële compensatie voor schade van financiële aard.
- Voor beide soorten schadeclaims wordt binnen onze gemeente een vergelijkbare procedure doorlopen, o.a. met advisering door een onafhankelijke en onpartijdige deskundige (of deskundigencommissie) voorafgaand aan besluitvorming.
 - Voor **planschade** gebeurt dat op basis van een gemeentelijke procedureverordening: de *Verordening planschadeadvisering gemeente Doetinchem 2008* (kort: *Planschadeadviseringsverordening 2008*). Die procedureverordening is wettelijk verplicht. Dat staat in artikel 6.1.3.3 van het *Besluit ruimtelijke ordening*.
 - Voor **algemene nadeelcompensatieclaims** gebeurt dat analoog aan de procedureverordening voor planschade, omdat we voor algemene nadeelcompensatieclaims geen eigen procedureverordening hebben. Dat heeft o.a. te maken met:
 - a. het feit dat algemene nadeelcompensatie op dit moment nog niet wettelijk is geregeld en de wet dus ook niet tot het hebben van een procedureverordening voor algemene nadeelcompensatieclaims verplicht;
 - b. het feit dat het aantal bij de gemeente Doetinchem ingediende algemene nadeelcompensatieclaims tot nog toe verwaarloosbaar is.

- Op het moment van inwerkingtreden van de Omgevingswet gaan er twee belangrijke dingen veranderen:
- het begrip **„planschade“** wordt volledig losgelaten en qua naamgeving gewijzigd in **„nadeelcompensatie“**.
Deze bijzondere vorm van nadeelcompensatie voor schade als gevolg van ruimtelijke plannen wordt geregeld in twee wetten, namelijk:
 - alle algemene regels over nadeelcompensatie in Titel 4.5 van de *Algemene wet bestuursrecht*, en
 - alle specifieke regels voor nadeelcompensatie als gevolg van ruimtelijke plannen in Afdeling 15.1 van de *Omgevingswet*.
 - de **algemene nadeelcompensatie** wordt na 01-01-2024 nog steeds **„nadeelcompensatie“** genoemd en krijgt vanaf die datum een wettelijke grondslag in Titel 4.5 van de *Algemene wet bestuursrecht*. Dat is een nieuw onderdeel van die wet dat op 01-01-2024 tegelijkertijd met de *Omgevingswet* in werking treedt.
- Dit betekent, kortom, dat er vanaf 01-01-2024:
- geen sprake meer is van planschade zoals bedoeld in de *Wet ruimtelijke ordening* (Wro) en het *Besluit ruimtelijke ordening* (Bro), afgezien van situaties die onder het overgangsrecht vallen, en
 - voor algemene nadeelcompensatieclaims een wettelijke grondslag is (Titel 4.5 van de Awb) die er eerder nog niet was.
- Dit heeft consequenties voor het toepassingsbereik van onze huidige procedureverordening voor planschade:
- Voor **nieuwe „planschade“claims** (= **nadeelcompensatieclaims** n.a.v. ruimtelijke plannen) is die verordening vanaf 01-01-2024 niet meer van toepassing.
 - En voor de afhandeling van nieuwe algemene **nadeelcompensatieclaims** kan dan ook niet meer naar de procedureregels in de planschadeverordening worden verwezen voor analoge toepassing.
- Dit hoeft geen probleem te zijn als we genoeg nemen met het algemene procedurele kader voor de afhandeling van nadeelcompensatieclaims zoals opgenomen in titel 4.5 van de *Algemene wet bestuursrecht* en Afdeling 15.1 van de *Omgevingswet*.
Dat kan, want er is geen sprake van een wettelijke verplichting voor het vaststellen van een procedureverordening voor nadeelcompensatie.
- Echter:
- we hebben op dit moment een goed werkende procedureregeling;
 - daarentegen is het algemene procedurele kader uit Titel 4.5 van de Awb nogal **karig**, en
 - zonder aanvullende gemeentelijke procedureverordening voor nadeelcompensatie kan de gemeente op basis van alleen Titel 4.5 van de Awb **géén drempelbedrag** meer heffen voor het in behandeling nemen van nadeelcompensatieclaims: niet voor nadeelcompensatieclaims n.a.v. ruimtelijke plannen en ook niet voor algemene nadeelcompensatieclaims!
- Kortom:
- Als we niet actief inzetten op een nieuwe procedureverordening hebben we met ingang van 01-01-2024 niet langer een mede naar eigen inzichten vormgegeven formeel-juridische leidraad voor het doorlopen van nadeelcompensatieprocedures (zowel n.a.v. ruimtelijke plannen alsook algemene nadeelcompensatie) én verliezen we het recht om drempelbedragen te heffen.
- Als we na 01-01-2024 onverminderd grip willen blijven houden op de wijze van afhandeling van nadeelcompensatieclaims zoals bedoeld in Titel 4.5 van de *Algemene wet bestuursrecht* (algemene nadeelcompensatieclaims) en Afdeling 15.1 van de *Omgevingswet*

(nadeelcompensatieclaims n.a.v. ruimtelijke plannen), is het zodoende aan te bevelen om een eigen procedureverordening vast te stellen als concrete leidraad.

➤ Modelverordening VNG:

De concept tekst voor de *Verordening nadeelcompensatie gemeente Doetinchem 2024* is gebaseerd op de modelverordening van de VNG. Die modelverordening bevat echter een veel minder concrete en veel minder gedetailleerde regeling dan onze huidige planschadeverordening.

Het zou jammer zijn om wat we nu hebben en wat in de praktijk goed blijkt te werken ineens los te laten, omdat het niet in de modelverordening staat.

Vandaar dat wat nu in de planschadeverordening is geregeld ook zo veel mogelijk is toegevoegd aan de concept tekst voor de *Verordening nadeelcompensatie gemeente Doetinchem 2024*.

Zinvolle aanvullingen uit reeds vastgestelde nadeelcompensatieverordeningen van andere gemeenten hebben we daar nog aan toegevoegd.

➤ Afstemming met planschadecommissie:

De tekst van het concept voor de *Verordening nadeelcompensatie gemeente Doetinchem 2024* is afgestemd met de planschadecommissie.

➤ Kanttekening (mogelijk risico):

Het is denkbaar dat het vaststellen van de nadeelcompensatieverordening een **aanzuigende werking** heeft voor wat betreft **algemene nadeelcompensatieclaims**. Immers wordt door vaststelling van deze verordening de mogelijkheid van het indienen van dergelijke schadeclaims uitdrukkelijk onder de aandacht van het openbaar publiek gebracht.

Echter:

De toegang tot de nadeelcompensatieprocedure wordt gereguleerd door in de procedureverordening vast te leggen dat voor het in behandeling nemen van nadeelcompensatieclaims een drempelbedrag van € 500,- per aanvraag wordt geheven. In gevallen waarin wordt besloten om geen nadeelcompensatie toe te kennen, krijgt de aanvrager het door hem betaalde drempelbedrag niet terug.